

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1970 JANUARY

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Христа Велигорська, пл. сен. Тит Геврик, Мирон Левицький, Богдан Певний, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, ст. пл. Юрій Савицький, Т. Якутович. ● На обкладинці: "Коляда" — графіка з 1969 р. сучасного мистця в Україні, Богдана Сороки. ● У віконці на обкладинці: зразки тризубів київських князів, Володимира Великого і Ярослава Мудрого, які поміщуємо з приводу тисячоріччя колишнього гербу української династії Рюриковичів, а від січня 1918 р. — державного гербу України. Більше про тризуб написано у статті на 4-й сторінці цього числа.

З М І С Т

- 1 Від Редакції: З нагоди Різдва Христового і Нового Року
- 1 Різдвяні привіти від ГПБулави і від "Юнака"
- 2 Подруга Гребля: Наші січневі святкування
- 3 Коляда: Ой, в ліску, в ліску, на жовтій піску...
- 4 С. Гела: Тисячоліття тризуба
- 5 О. Тарнавський: День 22-го січня
- 5 В. Вовк: Різдво
- 6 Л. Ю.: З колядою
- 7 М. Сингаївський: Матері з Новим Роком
- 8 Д. З.: Різдвяна гостя
- 10 **: Українські назви місяців
- 11 Ю. Павлічко: Пластун помагає всім
- 12 Л. Шевченко: Наш Чів
- 13 Зірка: Мій слід
- 13 Рисункова загадка: Чи ви спостережливі?
- 14 А. Филипович: Наоколо світу у 85-ти днях
- 16 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 17 **: 3-тя виставка творчості нашої молоді в Нью-Йорку
- 17 **: Наші наймолодші танцюристи
- 17 **: Ще один з наших успішних друзів
- 18 Хроніка
- 23 Список дарункових передплат
- 24 Посмертні згадки і пожертви на пресфонд "Юнака"

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиїв. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Дорогі Подруги і Друзі!

Знову ідемо до Вас із широю, українською колядою. Радісні Свята Різдва Христового і Нового Року у кожній українській родині проходять традиційно і урочисто.

Ви, молоді Подруги і Друзі, берете в них участь і чекаєте на них з нетерплячкою. Але не лише задля їхньої традиційності чи святковості, а, звичайно, ще й тому, що це час на подарунки, смаколики, на забаву та гостини. Чекаєте також на той Новий Рік, який стоїть перед Вами — незнаний, повний несподіванок і нових переживань.

Бажаємо Вам, щоб ці Свята Різдва пройшли Вам не лише радісно, але і справді святково. Щоб Ви не забули, що їхнє значення глибше як лише життєві приємності, щоб Ви не забули спільної Свят-вечері, традиційного запалення Свят-вечірньої свічки і спільної коляди в родинному та пластовому колі.

А в Новому Році бажаємо Вам багато радісних особистих і пластових переживань, багато приємності із читання Вашого юнацького журналу і затіснення через нього пластових вузлів дружби.

Цей 1970 рік буде проходити у нас, як ми вже про це писали, під знаком зміцнення нашої організації та зв'язків серед усіх українських пластунів у вільному світі. Бажаємо, отже, Вам, щоб Ви мали в цьому Новому Році якнайкращі докази, що Пласт — це Ваша організація, що вона Вам найближча, що вона Ваша — "гордість і мрія"!

Ваша Редакторка

ДОРОГІ ЮНАЧКИ І ЮНАКИ!

Як кожного року, щиро вітаємо Вас усіх із Святами Різдва Христового і з Новим Роком, на сторінках «Юнака» — Вашого журналу, який дістається в руки кожного і кожної з Вас незалежно від того, де Ви перебуваєте — чи в гарячій тепер Австралії чи в засніженій Канаді.

Бажаємо Вам Веселих і Щасливих Свят, а в Новому Році багато радості і задоволення із приналежності до нашої пластової організації.

Не забувайте ніколи, що:

«ПЛАСТ НАША ГОРДІСТЬ І МРІЯ»!

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

За Головну Пластову Булаву:

Пл. сен. Юрій Ференцевич, голова,

Пл. сен. Олександра Юзенів, секретарка.

**ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД
КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ
СТАНИЧНІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ
УСІХ ПЛАСТОВИХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК
УСІХ СПІВРОБІТНИКІВ
І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
І НОВИМ РОКОМ**

ВІТАЄ

РЕДАКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»

"А над усім був Бог — свята безмежність".
(Ростислав Кедро: "Скобине гніздо")

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Мабуть, оцю святу безмежність і присутність у ній Бога найповніше відчуваємо у Свят-Вечір, вичікуючи появи першої зірки. Серця наші сповняються тоді особливими переживаннями, а ми самі стаємо немов іншими людьми у цей вечір. Перебуваючи в родинному колі за свят-вечірнім столом, співаючи колядок, згадуючи предків у молитвах, віншуючи господарям з колядою, беручи участь у церковній різдвяній відправі — піддаємося чарові різдвяної містерії... А це переносить наші думки у засніжені села і міста України, в сіру-сіру давнину нашого народу, зустрічаємося думками з рідними, яких нема з нами при різдвяному столі, чи з тими друзями, що найближчі нам.

Якутович

Ах, цей дорогоцінний настрій Свят-Вечора!.. Скільки прекрасних подій сталося під його впливом! Якою цінністю є він для нашого народу, як багато дає він людині. Він єднає народ і людей в часі і просторі, дає віру в перемогу Божої правди в житті народу й окремої людини. Усі ми, піддаючись цьому настроєві, стаємо духово багатшими і ціннішими...

НАШІ СІЧНЕВІ СВЯТКУВАННЯ

ТРИВКИМ Є ЛИШ ТЕ, ЩО ВЕЛИЧАВЕ...

У кожного з нас, Подруги і Друзі, є такі особливі моменти, які любимо згадувати, відтворювати, переживати наново. Це тому, що вони небуденні, що були важливими для нас, що ми їх величаво пережили. Національні та релігійні свята дають багато нагод для таких моментів. Ось у грудневому числі "Юнака" ми розповіли Вам про підготову до Різдва. Тим ми хотіли у наших читачів викликати різдвяні настрої. Великою мірою вони витворюються під впливом читання відповідних книжок, під впливом розмов, листування чи тих подій, якими приготуємося до Різдва.

У нашій пресі і в наших книжкових виданнях знайдемо багато легенд, споминів і нарисів про Різдво. У книжці Уляни Любович п. н. "Розкажу вам про Казахстан" є чудовий нарис "Боже деревце" та інші, глибокі змістом розповіді. Загляньте до українських книжок, от хоч би таких, як "Під ялинку" і "Мотря" — Богдана Лепкого, "Морозенко" — Панаса Мирного, "Ялинка" — Михайла Коцюбинського. Читаючи такі книжки, засвоюємо собі не тільки авторові думки, ідеї, але й піддаємося особливим різдвяним почуванням. Читаючи описи життя авторки книжки п. н. "Розкажу вам про Казахстан" (це наша пластова подруга — Уляна Любович) у неймовірно складних обставинах, оцінимо красу і силу духа людини і тих вартостей, які лучать нас з Богом та із святою безмежністю і вічністю. Вам напевно будуть подобатися герої нарисів Уляни Любович із повище згаданої її книжки, що саме появилася з друку, бо їх поведінка заставляє роздумувати, бачити правдиві вартості життя.

СВЯТКУВАННЯ 22-го СІЧНЯ — ЦЕ ПЛЕКАННЯ ВЕЛИЧАВОГО

Величаві дати нашої найновішої історії, а саме проголошення державної самостійності України (22. 1. 1918 р. в Києві і 1. 11. 1918 р. у Львові) та об'єднання всіх українських земель в одній самостійній, соборній і ні від кого незалежній державі українського народу, Ук-

Пам'ятник гетьмана Богдана Хмельницького
на Софійському майдані

раїнській Народній Республіці (22. 1. 1919 р. на Софійському майдані в Києві) заіснували пів сторіччя тому завдяки багатьом величним подіям, ідеям, настроям... Наші вояки склали на полі бою своє життя, а наші науковці та культурні і громадські діячі зрікалися задля відродження українського народу та визволення України особистих кар'єр і достатків, жертвували своє, а то й своїх найближчих, здоров'я та свою особисту свободу.

Пригадуєте життя Івана Франка, Олени Пчілки, Лесі Українки, Бориса Грінченка, Михайла Старицького, Михайла Грушевського та багатьох інших, не згадуючи опоетизованого, немов легендарного, життя Тараса Шевченка. Всі ці люди сплели своє життя з Україною нерозривними вузлами.

І Ви, Юні Подруги і Друзі, живучи у Пласті, здобуваючи ступені, вивчаючи українознавство, пізнаючи українську літературу, пробуючи свого "молодого пера", плекаючи українську мову, роблячи багато інших пластових завдань, навіть тим, що Ви жваві, заохочені бути активними у Пласті, всім цим Ви будете нашу українську державність. Бо стаючи членами Пласту, включаєтеся активно у громадське життя, віддаєте свої молоді серця й уми тим думкам та настроям, які спонукують Вас бути альтруїстами і патріотами, а не егоїстами, самолюбями, неробами...

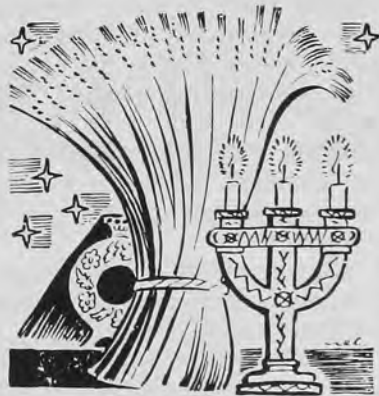
Обов'язок святкувати релігійні та національні свята у Пласті — це і є засіб плекати серед Вас міцний фронт проти байдужиння до національних справ, відступства від свого народу, втечі з рядів свідомих лицарів у "зграю

ОЙ, В ЛІСКУ, В ЛІСКУ,
НА ЖОВТИМ ЛІСКУ...

Ой в ліску, в ліску, на жовтім ліску
Росте деревце високе, тонке.
Високе, тонке, в корінь глибоке,
В корінь глибоке, в листок широке,
В вершок кудряве а в цвіт багряне.
А на тім кудрі сам сокіл сидить,
Ой сидить, сидить, далеко видить.
Далеко видить до краю Дунаю.
А на тім Дунаї кораблі плавають.
А в тих кораблях самі панове і старі люди
Судочку судять, радочку радять,
Та й раду радять первовічню,
Первовічню, довговічню,
Що не так тепер, як стародавню.
Похилилося, посмутилося.
Що син на віття руку здіймає,
Донька матері не послухалася.
Що брат на брата меч витягає,
Сестра на сестру чарів шукє.
Що кум до кума звечора не йде,
Сусід сусіда в біду тягне.
Ой уся правда тепер погасла,
Правда пропала, кривда постала.

(Коляда, записана 1849 р. в Галичині.
З рукописного архіву Івана Франка)

неоформлених безбатченків" — як це сказав наш Дрот.

Хай же січневі святкування і Різдва Христового і Свята Державности та Соборности України дадуть Вам якнайкращі настрої, хай зміцнять Ваші постанови і хай стануть тими подіями, які залишаться назавжди у Вашій пам'яті!

Ваша Подруга Гребля

ТИСЯЧОЛІТТЯ ТРИЗУБА

Щороку в січні усі ми відмічуємо святково роковини великих січневих дат (22 січня 1918 і 1919 років) у найновішій історії України, а саме роковини державної самостійності та соборності України. У січні 1918 р. Українська Центральна Рада в Києві схвалила, що тризуб є державним гербом України. Тому саме в цьому січневому числі "Юнака" містимо статтю нашого постійного співробітника, пл. сен. Степана Гели з Торонта, про досліди символічного значення тризуба та його походження. — Редакція.

Рисунок ч. 1: Тризуб — державний герб України, схвалений передпарламентом України, Українського Центральною Радою в Києві, в січні 1918 року. **Рисунок ч. 2:** Тризуб св. Володимира Великого на цеглинах Десятинної Церкви в Києві.

Уже тисяча років Україну символізує тризуб, родовий знак русько-українського княжого роду Рюриковичів або — як ще інакше кажемо — герб української династії Рюриковичів (рисунок ч. 1).

Найстарший рисунок тризуба археологи відкрили на цеглинах Десятинної Церкви Пресвятої Богородиці в Києві, що про неї буде мова нижче (рисунок ч. 2).

У 988 році великий, в розумінні перший між усіма русько-українськими князями, київський князь Володимир Святославич, який помер 15 липня 1015 року, охрестив Русь-Україну, а християнську віру проголосив офіційною державною релігією України. За те українська Церква проголосила його святим і назвала "святим і рівноапостольським", а український народ назвав його "великим". Тому то кажемо і пишемо "великий київський князь Святий і Рівноапостольський Володимир Великий".

В роках 989-996 св. Володимир побудував в Києві згадану Десятинну Церкву Пресвятої Богородиці, яка називається тому "Десятинна", бо він на її будову і прикрасу кожного року давав одну десяту своїх великих княжих прибут-

Рисунок ч. 3: Тризуби св. Володимира Великого на його монетах. а. Срібна монета з тризубом. б. і в. Тризуби на його інших монетах.

ків. Не дивно, що ця перша, здається, мурована церква на Русі-Україні була багато і по-мистецькому прикрашена. До її будови будівничі ужили цеглин з родовим знаком-гербом князя фундатора (рисунок ч. 3).

Крім тризуба на цеглинах маємо Володимирів тризуб ще на його монетах, грошах, які він чеканив-карбував зі золотої і срібної бляхи. З того часу князі Русі-України прийняли тризуб або його відміну двозуб як їхні герби і карбували їх на своїх грошах та інших предметах, які належали князеві або княжим воїнам (рисунок ч. 4).

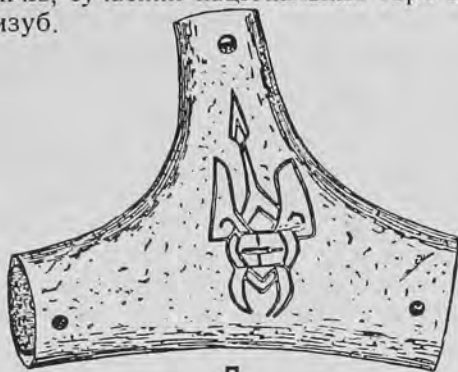

Рисунок ч. 4: Тризуби Ярослава Мудрого на його монетах. а. Срібна монета з тризубом. б. Тризуб на підвісці-дармовисі, знайденому у Швеції. в. Тризуб на срібній монеті, знайдений у Штокгольмі, Швеція.

З геральдики, т. є з науки про герби знаємо, що є старі, давні герби, які мають свою тисячолітню історію і свої традиції, та герби-молодики, без давніх традицій і без особливого історичного минулого. Геральдикам-дослідникам гербів легко "відчитати" значення молодих гербів, бо про них та про їх символічне значення є історичні документи, грамоти, пояснення тощо. Куди трудніше пояснити значення, а

часом навіть саму форму-рисунок старовинних гербів, які мають за собою тисячолітню бурхливу історію і свої давні, вікові традиції, а про яких не все збереглися літописні записки, старі грамоти чи навіть випадкові згадки.

До таких старовинних, історичних гербів саме належить родовий знак-герб династії Рюриковичів, сучасний національний герб України — тризуб.

5

Рисунок ч. 5: Родовий знак Рюриковичів — тризуб, вирізблений на сільниці з оленячого рога, знайдений біля княжого городища — Воїнь.

Сама назва “тризуб” чи “тризубець” по-стала 160 років тому, на самих початках минулого 19-ого сторіччя. З того часу більше ніж 150 років, багато дослідників різних народів і різних країн вивчали і вивчають первісне символічне значення і первісну форму нашого тризуба. До нинішнього дня вже декілька десятків істориків, археологів, геральдиків, нумізматів-дослідників старших грошей-монет, сфрагістів-дослідників старих печаток, палеографів-дослідників старих написів і письма та інші з ними споріднені вчені-науковці досліджували і досліджують форму і значення тризуба. У висліді їх наукової праці до нині постало більше ніж 30 різних теорій, наукових здогадів (дивися Енциклопедія Українознавства — статейна, том I, сторінка 30-32) про первісну символіку тризуба, про його давнє значення та про його стару форму.

Все таки ці досліді ще до нинішнього дня не дали нам зовсім певної відповіді на питання, звідки взялася форма тризуба і що вона означає. Ось недавно вчені знову заговорили про походження і значення тризуба. При тій нагоді вони зробили підсумки дотеперішніх дослідів, і ми хочемо читачам “Юнака” дещо про них розповісти. Але про те наступним разом.

Пл. сен. Степан Гела
Торонто, Канада

«... від нині Українська Народня Республіка стає самостійною, суверенною державою Українського Народу!..»
(3 IV-го Універсалу.
22. I. 1918 р.)

Остап ТАРНАВСЬКИЙ

ДЕНЬ 22-го СІЧНЯ

Це був великий день, коли вогню аркану
людині дарував відважний Прометей!
Хоч зависні боги пометились на Титану,
його вогонь горить, як чину апологій.

Це був великий день, коли слова любови
приніс між люд простий Божественний Христос!
Хоч розп'яли Його, щоб більше не промовив,
Його завіт горить, як сонця вічний стос.

Укрийте цей вогонь, Титанові унуки,
у серці бережіть Божественну любов!
Бо цей вогонь — це дух, а дух, — це творчі руки
що їх призначення — верхи нових будов.

Був наш великий день, коли народ безсмертний
піднятися посмів до вільного життя:
наперекір богам, що призначали вмерти,
наперекір судам — величне вороття.

Так іскорка мала, що йшла метеоритом,
і думка запальна, народжена в серцях,
Титановим вогнем, Христовим заповітом
живе-палахкотить, мов дух, що без кінця.

Це він, мов Прометей, прикований до скелі,
це він немов Христос, розп'ятий до хреста —
отой Народ-Титан, який в своїй оселі
поставив свій закон, що спомин і мета.

Р І З Д В О

Всміхнися, мамо! На твоїх колінах
Проснулось нині дороге дитя;
Його загрили сарни і ягня,
Як догорали в вогнищі поліна.

Прийшов і князь, і воїн, і чумак
Розпромінити личенько дитяче,
Та й розстелили взори мерехтячі,
Пшеничні ядра і пахучий мак.

Лягає ніч на вбогім оборозі
І світить мирно уставками зір.
Усе: і янгол, і пастух, і звір
Клякає тихо на твоїм порозі.

Віра Вовк

З Колядою

*Нова радість стала,
Яка не бувала,
Над вертепом звізда ясна
На весь світ засіяла...*

Отак співали пластуни, а з ними і вся громада переселеного табору в Німеччині. Стояли всі довкола високої ялинки посеред таборової площі.

Це перше Різдво після закінчення Другої світової війни. Хоч у переселених таборах обставини невідрадні, але для молоді є багато і гарного: великий гурт однолітків, школа, спорт, а кілька місяців тому проголошено вписи до Пласту, що по роках існування у підпіллі знову став діяти легально. Спонтанно вписувалася до Пласту шкільна молодь. Створено коші, гуртки, роздобуто однострої. Ті, що пластували в Україні, старалися передати молодим те, що для них було таке цінне, таке дороге і захопливе.

Сьогодні перша спільна коляда пластунів. Паде сніг... Станичний говорить про те, що в Україні, яку ми залишили півтора року тому, у цей час сходить перша зірка, люди потайки моляться та при заслонених вікнах сідають до

святої вечері... У таборян в очах сльози — стільки ж бо рідних залишили в Україні, в багатьох — це якраз їхні найближчі там... А молодь ще не дуже відчуває розлуку, здається, найгірше — війна — вже минуло.

“Змійки” й “Бджілки”, гуртки юначок, передають одна одній наказ від зв’язкової, щоб залишитися після розходу. Залишились.

— Юначки! — заговорила зв’язкова: сьогодні таке велике свято, що ми не можемо радістю із цього приводу не поділитись з іншими. Зараз підемо до лікарні, де перебуває багато українців. Хоч колядою розрадімо їх. Прошу вас поводитись тихенько та спокійно.

Юначки вийшли повз таборову поліційну сторожу біля брами і пішли містом. Був дуже гарний вечір, спокійно падав сніг... Ішли старовинними вулицями повз освітлені виставові вікна та реклами кін... Час-до-часу, делікатно подзвонюючи, проїжджав поруч них рейками трамвай... Проминали прохожих, що спішили з піднесеними комірами...

Що ж, — мигала в декого думка, — вони вдома, спішать до своїх теплих помешкань... Та така думка довго не затримувалась у колядників. Дівчата жартували, обкидувались снігом...

А ось, між деревами — лікарня. Дівчата затихли. Лікарня, хвороби — це для них, молоденьких, ще щось незнане. Увійшли сходами в освітлений коридор. Хтось підійшов і попровадив їх. Проходили, колядуючи, із залі в залю. У кожній був хтось із таборян. Хворі слабко усміхались і дякували за пам’ять. Дівчата були зворушені не менше від хворих. Це ж такі два інші світи — там сніг, трамваї, веселість, — тут тиша, сум і страждання.

Біля пластунок зібрались і працівники лікарні. Були вони різних національностей, українські коляди їм дуже подобались, і вони ходили за колядниками. З’явився хтось із іншого крила лікарні, і запрохав туди пластунок. Це був відділ для ранених американських вояків. Тут був зовсім інший настрій — це були моло-

ді хлопці, і хоч руки й ноги були в них у гіпсі чи в бандажих, але вони були веселі, бо ж скінчилась війна, і вони незабаром повернуться додому. Частували юначок чоколадою, учили співати — “Джінгел Белс...”

Пізно поверталися тими самими дорогами. Перестав падати сніг, місто засипляло, у таборі теж було вже темно...

Це все згадалось Наталці, коли вона по майже 25-ти роках ішла вулицею американського міста до домівки, щоб обговорити з курінним проводом цього річного колядування.

— Подруго! Чи це ви маєте збіркові листи на коляду? — привітали її юначки.

— Ми вже розплянували: “Бджілки” ходитимуть по 7-ій, “Фіялки” по 6-ій, а “Мальви” і “Лисиці” по 5-ій вулицях. Добре?

— Ні, дівчатка. Чи не думаєте, що краще буде, коли “Бджілки” поїдуть до міського шпиталю і заколядують там хворим українцям та привітають їх із Різдвом? А “Фіялки” відвідають із колядою наших заслужених громадян, “Мальви” ж і “Лисиці” заколядують нашим довголітнім пластовим провідникам і виховникам. Аж тоді будемо думати про коляду із збілковими листами... Привернімо колядуванню його справжній глибокий зміст, а тоді нас радо вітатимуть і на 5-ій і на 6-ій і на інших вулицях...

Л. Ю.

МАТЕРІ З НОВИМ РОКОМ

З новим щастям! І з Новим роком!
Уявилось, наснилось мені,
Як безмовним святковим кроком
Ви до ліжка прийшли у сні.

Ви поправили ковдру ніжно:
Спи дитино — зозулин цвіт,
А надворі морозно і сніжно —
То морока для Ваших літ.

На кутку нашим піють півні
І пробуджують тихий двір.
Запізнилися птиці дивні:
Мати встала раніш від зір.

Тільки птиці збудили спомин
І досвітній вогонь у печі.
І вітри залишають комин,
Де ховались і снили вночі.

Не мети, не шуми, сніговище,
Не приманюй зайців у сади.
Перший слід поведе до криниці —
Моя мати лишила сліди...

Микола Сингаївський

Український Народний Союз

канадсько-американська забезпеченева установа

З РІЗДВОМ І НОВИМ РОКОМ

вітає

ЕВОЇХ КАНАДСЬКИХ ЧЛЕНІВ
ТА ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
І ЗАКЛИКАЄ ТИХ,
ЯКІ ЩЕ НЕ Є ЙОГО ЧЛЕНАМИ,
ЗАБЕЗПЕЧИТИСЯ В НЬОМУ
В 75-РІЧЧЯ ЙОГО СЛУЖБИ НАРОДОВІ.

Понад 5,000 нових членів забезпечилися в УНС в одному 1969 році. Долучіться до них і Ви. Тільки у великій громаді є можливі великі здобутки!

Український Народний Союз

ЦЕНТРАЛЯ:
81 - 83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303
U. S. A.
Telephone: 201-HE-5-8740

КАНАДСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ:
18 Leland Avenue,
Toronto 18, Ont.
Canada.
Telephone: 239-7564

З БІРКА НАРОДНИХ І СТРЕЛЕЦЬКИХ ПІСЕНЬ

на гітару

Зладив ВОЛОДОМИР ОСЕРЕДЧУК

15 пісень. Ціна 2.20 ам. дол. з пересилкою.
Замовлення і належність сплати на адресу:

Volodymyr Oseredczuk,
21 Collins St., Cranford, N. J., 07016, USA

Чи Ви вже вирівняли
передплату?

Різдвяна Гостя

Різдвяна гостя, зелена ялинка, завітала до нас у ці дні. Вона принесла із собою до нашої хати цілющі пахощі живиці, що наповнюють наші груди і відсвіжують утомлену думку.

Коли у Свят-Вечір уся наша родина збереться біля столу і за старим українським звичаєм буде згадувати тих членів родини, які неprisутні, які далеко або відійшли назавжди, самотньо стоятиме ялинка і теж, мабуть, згадуватиме свій рідний ліс і своїх близьких.

Вона має кого згадати.

Насамперед згадає вона старого-престарого дідуся, що має ім'я ТИС. Росте він у наших Карпатах, у нетрях, подалі від людського ока.

Небезпечний цей дідуган! Шпильки (частини) його дуже отруйливі: від них гинуть тварини, коли їх поїдять. Отруйне також його насіння, заховане у червону, м'ясисту оболонку. З його гілок у старі часи войовничі римляни та галли виготовляли собі отруйні списи.

Колись, тисів в Україні було багато. Уславились вони доброю, міцною деревиною, і люди почали безоглядно їх нищити. А молоді тисові дерева ростуть дуже повільно. От, і не стало у нас тисових лісів.

Сьогодні стоять лише поодинокі дерева на скелях і кручах, лише сарни прудконогі часом відвідують їх, ховаючись під густими вітами, або могутні орли перепочивають на їхніх верховіттях.

ЯЛИНА

Сумно позирають тиси навколо і думу думають. Їм є про що думати, бо вік їх був такий довгий, довгий... Відомі тиси, що мають по три тисячі років життя.

Згадає ялиця і найближчу свою сестру — СМЕРЕКУ. Також струнка, також тягнеться вгору до синього неба. Ці дві сестри — наче близнята, і сьогодні їх наче близнят плутають одну з одною, і досі помиляються, кого як звати: де ялиця, а де смерека. Однак, ще за давніх часів їх розрізняли і дали різні імена.

Ялиця має гранчасті, загострені шпильки і шишки, що звисають з гілок уділ. На весні ці шишки відриваються і падають на землю.

Стрункі смереки мають пласкаті шпильки з двома, часто ясними, борозенками зі споду і вищерблені на вершку. Шишки їхні стремлять угору, неначе свічки на свічнику і ніколи не відпадають цілими, а розсипаються на окремі лусочки.

СОСНА

До цієї родини ще входять три сосни. Одну з них, СОСНУ ЗВИЧАЙНУ, Ви бачили скрізь. Це вона творить цілі бори на півночі України, де розкинулись піскові простори: понад Дніпром, понад Десною. Її можна бачити на будівлях, на возі у вигляді дров. Напевно щось із устаткування у ваших хатах зроблено із цієї сосни. Тому її і називають "звичайною"

Місцями в Карпатах трапляється СОСНА — КЕДРИНА. Шпильки у неї зібрані по п'ять у одному пучечку, і це відрізняє її від сосни звичайної, яка має по дві з'єднані до купи шпильки. Шишки у неї великі і зернята такі добрі, бо мають багато смачної олії. Люблять їх люди, люблять їх птахи-кедрівки.

І третя сосна — СОСНА КАРЛОВАТА або ЖЕРЕП. Вона вкриває схили Карпат — там повище, під самими верхами, де вже кінчається ліс. Це нічого, що її гілки такі малі і покручені, що сама вона не підноситься вгору, а плазує по землі і каміннях. Життя її таке важке. І вона хоч плазує, але не здається. Мужньо бореться із холодом, з вітрами, що викручують її віти, зі снігом, що засипає її, зі зливами, що заливають її. Важко у таких умовах, але жереп росте і не піддається хвиливим негодам, що викликають удари життя. І буває, що вщунуть вітри, розвіються хмари і засяє сонце над ним, як сяє воно і над тими, кому у теплій долині легше живеться.

Останній, кого мусить згадати ялина, — це її брат, ЯЛІВЕЦЬ. Недоростком вийшов він у родині — ніколи не буває високим. Частіше — це кущ, а не дерево.

Він дуже поширений по всій Україні. Має гарну деревину з приємним запахом. Уживають його для різних виробів, зокрема мистецьких. Плоди ялівця у вигляді синіх ягід мають різноманітне застосування: для ліків, для виготовлення алькогольних напоїв тощо.

Ось, і ціла найближча родина нашої ялини. В Україні вона налічує саме цих сім різновидів, а в цілому світі знають їх аж 400. Але родина ця дуже старовинна і дуже відмінна від інших родин у рослинному світі. Така відмінна, що ботаніки називають її не окремою родиною, а навіть цілою окремою клясою т. зв. “шпилькових”. Властивими для шпилькових дерев є “шпильки”, що заступають собою зелені листки інших дерев. Ці шпильки живлять рослини повітрям, дихають і випаровують воду, як і зелені листки. Але мають невелику поверхню і міцну шкірку, а тому можуть лишатися на зиму.

Кожна “шпилька” жише і працює упродовж кількох років (у ялини до 12 років), потім старіє і відпадає. Тимчасом безперервно відростають молоді, які заступають місце відпалих. Тому дерева із цієї кляси стоять завжди зелені.

Вийняток є одна лише МОДРИНА, яку штучно розводять в Україні по окремих лісництвах, парках та садах. Її коротенькі шпильки, зібрані по 30 до 40 у пучечки, відпадають щоосени, коли падає листя з дерев.

Треба пам'ятати і про другу особливість шпилькових дерев. Усі вони, за вийнятком тису, утворюють живицю, що насичує всі частини рослини, зокрема деревину, надаючи їй витривалості.

З дерев, де живиці багато, її можна здобувати і вживати для виготовлення різних речовин, потрібних у щоденному житті як мила, ліків тощо.

Тис, смерека, сосна та ялівець — усі залишилися у лісі — там, де народилися і зросли. Гордо тримають вони свої зелені корони серед безлистих дерев і снігових просторів.

Одній лише ялинці випало на долю віддавати своє життя, щоб дати радість іншим.

Хай же стоїть вона тепер, наша дорога гостя пишно вбрана та увінчана на горі срібною зіркою і хай в останні дні і години свого життя бачить навколо себе лише веселі обличчя!

Д. З.

УКРАЇНСЬКІ НАЗВИ МІСЯЦІВ

У цьому, січевому числі "Юнака", на початку нового календарного року, поміщуємо статтю про українські назви поодиноких календарних місяців. Сподіваємося, що нашим читачам буде цікаво довідатися, від чого походять назви поодиноких місяців нашого календаря.

Ілюстрації, які поміщуємо разом із цією статтею, взяли ми з календаря Отців Василіян "Світло" в Торонті на 1970-ий рік. — Редакція.

Предки сучасних слов'ян, як і інші народи, поділяли рік не на точно визначені відтинки часу, а на періоди, що відповідали терміну певних господарських робіт або, тих чи інших явищ у природі. Так, у році слов'яни розрізняли періоди жнив, період рубання і спалювання дерев (при вирубному хліборобстві), період опадання листя з дерев, період появи бджолиних лялечок і т. д. Сучасні українські назви місяців зберігають у більшості випадків ці старі слов'янські назви пір року.

СІЧЕНЬ

Січень. Назва місяця вказує на те, що слов'яни колись займалися підсічним (вирубним) хліборобством. Отже, січень — це час, коли вирубалися (порівняй: сікти) дерева, щоб створити захисну смугу навколо лісів, які пізніше спалювалися і на місці яких потім були оброблювані земельні ділянки.

Лютий. Назва дуже прозора. Це один із зимових місяців, коли бувають міцні (люті) морози.

ЛЮТИЙ

БЕРЕЗЕНЬ

Березень. Місяць берези, яка в цей час розвивається і з якої виточують солодкий сік. Можливо, що в цей час берези також спалювалися для розчистки місця на орання. Про це свідчить стара українська назва березня — березозіль, березіль, тобто місяць березової золи.

Квітень. Так називали пору квітів, цвітіння.

КВІТЕНЬ

ТРАВЕНЬ

ЧЕРВЕНЬ

Травень. Час, коли починає рости трава.

Червень. Це пора черв'ячків. Про яких саме черв'ячків ідеться, ми точно не знаємо. Відомо, що старі слов'яни збирали влітку певну різновидність черв'яків, з яких видобували червону фарбу. Наше слово «червоний» означає буквально «черв'яковий» і походить від слова «чрьвь» — «черв'як». Але можливо, що червень — це час, коли розвивалися лялечки — черв'ячки бджіл. Бджільництво, як відомо, посідало в господарстві слов'ян важливе місце.

ЛИПЕНЬ

СЕРПЕНЬ

Липень. Пора цвітіння лип.

Серпень. Назва походить від слова «серп». Серпень — місяць серпа, жнив, збирання врожаю.

Вересень. Назва місяця утворена від слова «верес» (російське «вереск»). Це рослина, що цвіте саме у вересні і з якої бджоли збирали мед.

Жовтень — час, коли листя на деревах починає жовтіти.

ВЕРЕСЕНЬ

ЖОВТЕНЬ

Листопад — період опадання листя з дерев, глибока осінь.

Грудень — зимовий місяць. На це час земля змерзається в грудки, утворюючи нерівності (грудки) на дорогах. У старовину в Україні-Русі існував навіть вираз «по грудну путі», тобто «нерівним, грудкастим шляхом».

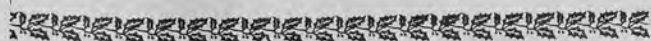

ЛИСТОПАД

ГРУДЕНЬ

Багато із цих українських назв місяців можна зустріти і в інших слов'янських мовах: білоруській, болгарській, сербській, польській. Наприклад, польське **юти** — лютий, чеське **бржезен** — березень і т. д.

Усім нашим Клієнтам

та всій Українській Громаді

бажаємо щиро

**ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ**

2. Fraser Ave., Toronto, Ont.

Tel. 537-3401

УКРАЇНСЬКІ НАЗВИ МІСЯЦІВ

(Закінчення)

У російській мові теж існували подібні назви. Але пізніше російська мова перейняла європейські, латинського походження, назви місяців. Тому тепер між українською і російською мовами є розбіжності у найменуванні місяців.

Отже, слов'янські назви місяців, не відповідали астрономічним відтинкам часу. Назва кожного місяця вказувала тільки на те, що в цей час займались певними господарськими роботами або що мали місце певні явища в природі.

Гадають, що слов'янський «рік» мав більше ніж 12 місяців, інші народи раніше теж ділили рік на значно більше число «місяців». Пізніше, із запровадженням 12-місячного астрономічного року, багато старих назв зникло.

ПЛАСТУН ПОМАГАЄ ВСІМ

На світлині (зліва на право) члени гуртка "Змії", пластуни-учасники: Юрко Рудий, Марко Білик, Северко Гриванак, Ігор Остапюк, Орест Єйна, Богдан Мартинець, і їхній упорядник, ст. пл. Юрій Ігор Павлічко.

— Чи думаєте, що Ви зможете мені допомогти?

— Дуже радо! — закликали "Змії".

— Друзі, Пластовий Закон каже, що юнак має помагати іншим і бути корисним. Нас просили про допомогу у збірці на фонд розбудови дитячого шпиталю імені св. Юди, в якому лікують дітей всіх національностей, рівночасно роблять досліди над дитячими недугами, як от — левкімія, параліч, рак та інші.

— Добре Друже! Ми постараємось щось зібрати на цей шпиталь.

Після науки у Школі Українознавства — гурток "Змії" вирушив на збірку.

Стук-стук.

— Добрий день! Прошу пані — ми пластуни збираємо гроші на дитячий шпиталь імені св. Юди. Чи Ви можете дати пожертву?

Стук-стук.

— Добрий день! Прошу пана...

Отак "Змії" ціле попівдня, ходячи від хати до хати, щоб збирати датки, жертвуючи копаний м'яч, "бейсбол" та навіть зустріч із пластунками.

Але "Змії" задоволені — знають, що змогли якійсь дитині прийти знов до здоров'я. Так як Дрот писав — пластун помагає іншим. Пластун помагає усім...

Ст. пл. Юрій Павлічко

упорядник гуртка "Змії"

19-го куреня УПЮ-ів ім. А. Шептицького
Рочестер, США

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1970 р. — 6 дол.!

Фам Філ

(Оповідання про шпаченят)

Усе почалося з того, що двоє шпаченят випало з гніздешка, яке було в кущах на нашому подвір'ї. Ми б їх не брали, але боялися, що наші три коти задушуть їх. Спершу наш дідусь поклав пташенят назад, у гніздечко, але потім, коли ми заглядали туди, то побачили, що розкривався тільки один голодний дзьобик. Ми відразу дали йому хробачків і внесли шпаченя до хати. Виявилось, що друге шпаченя десь зникло. Мама порадила, щоб ми підглянули, куди мати-шпачиха літає. І, справді, друге шпаченя ми знайшли там, куди літала з хробачками його мама. Я насилу впіймала його. Воно було таке міцне і так виривалося та кричало, що ми назвали його Чів-забіяка.

Тож тепер ми із сестричкою маємо роботу: викопуємо хробачків, міняємо підстільку в коробці і даємо їсти тим голодним дзьобикам. На другий день Чів-забіяка уже був спокійніший, але згнула чогось його сестричка. Вона й до цього сиділа вже надута і не розкривала дзьобика.

Коли-не-коли ми пускали Чіва пострибати по кімнаті, і він щоразу намагався підлетіти й сісти на вікно. Потім ми почали виносити його з хати на яблуньку. Мати-шпачиха і тепер не кидала його, а все приносила йому щось їсти. Та Чів тепер був неголодний, бо ми його добре годували. Мабуть, через це мати його хутко покинула.

Чів уже почав літати, але нікого не боявся. І це нас трохи лякало, бо його легко могли піймати коти. До того ж він іще не вмів шукати собі поживи. Тож, щоб навчити його, як шукати хробачків, ми пальцями, ніби дзьобиками, довбали перед ним у траві, а потім давали червячка. Так і навчили. Після того, як тільки покажеш йому палець, він розкриває дзьобика.

У Чіва не було клітки, тільки коробка. Тому ми хотіли, щоб Чів жив разом з кролем Сірком у кролячій клітці. Але як тільки ми пустили Чіва до кроля, то кріль злякався і втік від нього в другий кут. Але пізніше Сірко осмілювався, наблизився і почав обнюхувати цього дивного сусіда. Але на цей раз Чів так злякався, що скупився у куточку клітки, розпустив крила і закричав: "Чів-чів-чів!" Кріль з несподіванки відскочив. Та це тривало недовго, бо дідусь купив для Чіва окрему клітку. І тепер ми кожного разу, коли випускаємо Чіва на прогулянку, замикаємо котів, а потім садимо Чіва до клітки, а випускаємо котів.

Якось моя сестричка Тая взяла поливалку і почала поливати квіти, а Чів усе ходить слідом за нею і намагається потрапити під бризки води. Тая догадалась, що Чівові було гаряче. Вона налила калюжку. Чів швидко вскочив туди і почав так тріпотіти крильцями і бовтатись, що аж бризки летіли. Отак Чів викупався, потім обтрисався і сів на сонечку грітись.

А під час його прогулянки на подвір'ї, коли хтось вийде з хати й гукне: "Де ти Чів? Я тебе не бачу!" — він швидко скаче назустріч до порога і кричить на весь голос: "Чів-чів-чів" — і підлітає, щоб сісти на руку.

Ми Чіва дуже любимо.

— За таку пташку я міг би дати 20 доларів, — сказав приятель мого брата, але брат відповів: — Ні, Чіва ми не продамо.

Чів уже стрибає швидше, як курча, уже трохи й літає, і ми часто думаємо, що з ним буде далі. Оце нещодавно, у неділю, ми вперше залишили Чіва самого вдома, а самі ж всі поїхали до церкви. Це для нього було, мабуть, великою несподіванкою і понервувало його, бо коли ми повернулися, бідний Чів так кричав на нас, так підстрибував, так гнівався, що аж захлинався, навіть їсти спочатку не захотів. Бо Чів не звик бути так довго замкнений у клітці.

Минув ще один тиждень, і Чів почав тікати від нас, коли ми після прогулянки хотіли знову зловити його і посадити до клітки на ніч. Тепер ми його бачимо надворі, як він пасеться та літає по деревах. А одного разу ми побачили його з якоюсь приятелькою, як вони разом шукали хробачків і зерняток.

Минуло ще трохи часу, як одного ранку мама покликала нас надвір, щоб побачити, що Чів робить. Ми вибігли просто з ліжка. Чів ходив по подвір'ї із соломинкою в дзьобикові. Потім знявся і полетів у куток садка, де були кущі. Ми були певні, що наш Чів одружився і разом із своєю дружиною мостив гніздечко. Від цього часу Чів уже став диким, як і всі птахи, і близько до нас не підходив. Та ми раді, що врятували Чіва від котів і виростили на дорослу пташу.

Пластунка Леся Шевченко (11 років)
учениця 5-ої класи Рідної Школи,
Нобл Парк, Австралія

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
ЩЕ НИНІ
вишліть 6.00 дол. — передплату на 1970 рік.

Малює перо

МІЙ СЛІД

ІЗ ДНЕВНИКА ЮНАЧКИ

Є рання година. Сумні олив'яні хмари, що в'ються тяжкими заслонами по сірому небі звіщають сірий, дощовий день. За хвилю мряки огортають темні, поважні гори, і з неба летиться дрібний дощ. До вікон моєї хати вдаряють монотонно краплі. Ген далеко соснові дерева легко колишуться у такт вітру, отрясаючись із дощевих сліз. Ні сонця, ні крихітки синього неба не побачиш на небосхилі, — лише вітер і дощ, і сірі хмари щораз більше темнішають, укриваючись то гранатовими, то фіолетовими пасмами

Я знаю, що такий буде цілий день і що придуть за ним ще інші сірі дні. А однак, у цю ранню годину я благословлю Тебе, Боже, за цей день, за чорні хмари, за монотонний шум дощу.

Я благословлю Тебе, Боже, за час, за всі хвилини, що в них може проявитися моя воля, кипіти завзяттям і рватися до чину і все йти вперед і жити, жити.

Та мені замало часу до життя. Мені ще треба темних хмар, кам'яних гір, стрімких провалів і хуртовин на моєму шляху. Бо я хочу полишити мій слід у всесвіті. А мій слід — це слід моєї волі, моєго зусилля.

Колись, як прийду перед Твоє лице, Великий Творче, і як зачнеш креслити слід моєго життя, то все мені забереш; усі мої таланти, усі мої здібності, що Ти мені дав, забереш, і до Твого осуду, Справедливий, зостанеться лише незатертий слід моєї волі.

Тому я шукаю боротьби, боротьби в мені, боротьби поза мною. Та ні, я не шукаю боротьби для неї самої, а для її перемоги. Бо ряд перемог, сполучених змаганням волі, — це слід моєго життя.

Шумить грізні вітри — стеліться чорні хмари, височіть кам'яні гори, розкривайтеся провалля на моєму шляху. Нехай ясна частина моєї душі злине над злою, нехай вільний дух бореться з матерією і стане паном над нею.

Я гляну вітрові в очі і омину провалля, і розжену темні хмари; я стану здобувати кам'яні гори. Високі! Непоборні!

Та я знаю лише одне: Завжди йти вперед і не стати, аж там на вершку, де ясніє перемога. Не стати. — Як посередині дороги умліватиме моє тіло, як змучення буде приковувати духа до землі, — я погляну вгору.

Зірка

ЧИ ВИ СПОСТЕРЕЖЛИВІ?

Віднайдіть різниці між одним і другим образком!

Друзі і Подруги! Придивіться добре цим двом образкам і знайдіть на них 20 різниць! Шукайте терпеливо, поки їх не знайдете! Бажаємо успіху!

НАОКОЛО СВІТУ У 85-ТИ ДНЯХ

11 червня м. р. відлетів я із Чикаго з групою 25 студентів школи св. Ігнатія у подорож навколо світу. У цій групі були ще два українці-пластуни, Данило Григорчук та Юрій Струтинський.

Це була моя третя зчерги їзда літаком, і я трохи боявся, але й не счувся, коли приземлився в Ірландії. Ця країна ціла вкрита зеленню, а селянські хатки дуже подібні до наших в Україні.

Звідси переїхали ми до Единбургу, в Шотландії. Це місто положене під горою, на якій стоїть замок, де міститься знаний шотський військовий музей. Тут я відвідав українську католицьку церкву.

З Единбургу наша група переїхала на південь до Лондону і Кантербері та Гастінгс, які знані із своїх релігійних та історичних пам'яток. У Кантербері є славна англіканська катедрал, де перебуває архієпископ англіканської церкви. Гастінгс — це місто над морем, де в 1066 році норманський король Вільгельм Переможець підбив Англію із своїм військом та побив її короля Геролда.

Лондон — це третє найбільше місто на світі, дуже гарне та повне різних історичних пам'яток. Найславніші з них — це Вестмінстерське абатство, де поховані найславніші люди англійської історії. Далі парламент, Бритійський військовий музей та Королівський, як також Лондонська вежа, де містяться неоціненні королівські скарби. Там є також світової слави музей воскових фігур.

Автор допису, пл. розв. Андрій Филипович, перед парламентом в Лондоні.

Залишаємо Лондон і летимо до Парижу. Тут мені стало ясно, чому Джордж Вашингтон доручив французькому архітекторові побудувати столицю США. Розклад вулиць, чудові будинки і маси зелені захоплюють кожного туриста. Катедрал Нотре Дам, Арка Тріумфу, Дім Інвалідів, де похований Наполеон, вежа Айфля, Версаль роблять незабутнє враження. Кожний, хто перебуває в Парижі, мусить також відві-

дати Лувр, славну скарбницю мистецтва. Тут я побачив також новий французько-англійський літак "Конкорд", як також відвідав могилу Симона Петлюри на Монтпарнасі.

Тепер ми у Швайцарії. Тут було прекрасно, хоч падав дощ, який переслідував нас від початку нашої прогулянки. Ми відвідали столицю Берн, Люцерн, Гріндельвальд, чудове альпійське місто, і вкінці Цюрих. Їздили на гору "Юнгфрауїох", 11,000 стіп понад поземом моря. Люди приємні та виrozumілі для туристів. Потяги точні, швидкі та чисті.

Дальша наша зупинка — Відень. Тут оглядаємо літню палату Габсбургів, Шенбрунн, із чудовими городами і водограями, церкву св. Стефана, а ввечері гарно провели час у Пратері (розваговий парк), де є найбільша у світі каруселя, а також слухали один із концертів з нагоди 150-ліття народин Штравса.

По короткому побуті у Відні приземлюємося у Венеції. Оглядаємо славну катедрал св. Марка, Головний канал, Ріалто-торговницю, де все можна купити. Тут купалися в Адріатику і зустріли Ед Сулівана.

Рим — це осередок християнського світу. Оглянули Ватикан та папські галерії, апартаменти Борджія, Сикстинську капелю, Базиліку св. Петра, а в ній в'їтар св. Василія Великого, під яким лежать моші св. Йосафата. Вислухали Службу Божу в катакомбах, були в Колізеї, у "Ціркус максімус" та на Форум Романум. Були також присутніми на благословенні Святішим Отцем з вікна своєї палати. Оглянули Український Католицький Університет, Собор св. Софії, який мені дуже подобався, та відвідали монастир Отців Василіян. Блаженнішого Верховного Архієпископа Йосифа Сліпого ми не бачили, бо він виїхав на вакації.

З Риму полетіли до Дубровника в Югославії. Це гарна місцевість над Адріатиком. З Югославії прилетіли ми до Атен. Столиця Греції дуже гарна. На мене спеціальне враження зробили Акрополіс і Партеон. Також була гарна прогулянка на Крету, де ми оглядали чудові руїни старовинної палати Кносос, збудованої за часів мінойської цивілізації близько 2,000 літ перед Христом.

З Греції ми відлетіли до Єгипту. Тут переїшли дуже сувору контролю, що нас дуже здивувало. Каїро виглядає як велика мілітарна база. На вулицях барикади, мішки з піском та озброєні вояки. Піраміди і Сфінкс стоять маєстатично, і мені здавалося, що я є у тритисяч-

"Плаваючий" базар в Бангкок, Тайленд.

ному році перед Христом. В музеї оглядали ми дорогоцінні скарби, знайдені в саркофагу фараона Тутенкамена. Також ми відвідали Геліополіс, де св. Родина перебувала під час утечі.

З Каїра ми мусіли їхати до Ізраїля через Кипр тому, що через ворожі відносини тих двох країн, немає безпосередньої комунікації.

В Єрусалимі відвідали церкву Божого Гробу і церкву, яка стоїть на місці, звідки Божественний Спаситель вознісся на небо. Були в Гетсиманському Саді на Оливній горі і на Хресній дорозі. Були у Вифлеємі, у церкві Народження Христа. Також були над Галилейським озером, в Кані Галилейській, купалися в Йордані і були в Назареті.

Уночі відлетіли ми до Афганістану. Столиця Кабул не є модерним містом, воно є досить відсталим. Усюди видно советські авто ("Московіч", "Волга") та російські написи над крамницями.

Дальший наш лет був до Індії. Індія — це країна пам'яток давньої могутньої культури. Ми оглядали руїни забутого міста Ашалайнан і славу на цілий світ мармурову нагробку мошею, Тадж Магаль. В Індії є лише дві класи мешканців: багаті і бідні. Найбільша біда є на провінції, ось наприклад — у містечку Бенарес я бачив трупів на вулиці.

З Індії ми від'їхали до забутого королівства між Гімалаями Непалу, куди до 1956 року було заборонено чужинцям приїздити. Одні з перших прибули туди Отці Єзуїти і побудували дві найкращі школи, з яких вийшли всі непальські професіоналісти. Тут, як і в Індії, я зауважив, яку велику працю виконують Отці Єзуїти та інші місіонарі.

З Непалу ми поїхали до Бангкоку, Тайланд, яке називають Венецією Сходу. Там є чудові буддистські святині та оригінальний "плаваючий" базар. Звідси полетіли ми на острів Пененг, де є чудовий клімат і гарні тропічні пляжі.

Ми в Сінгапурі. Це колишня британська колонія, яка стала незалежною державою у 1964 році. Це велике портове місто, модерно розбудоване і цього року святкує 150-ліття свого заснування.

Із Сінгапуру ми переїхали до Камбоджі, яка є досить відсталою країною. Там ми оглядали археологічні розкопи старовинного міста Сієм Ріп і славної святині Ангкор Ват. Звідси поїхали ми до Гонконгу, британської колонії. Це модерне, гарне, чисте місто і вільний порт, де можна купити речі із цілого світу за меншу ціну, як у країнах їхнього походження.

З Гонконгу полетіли на Формозу. Столиця Тайпей — дуже брудне, індустріальне місто, зате провінція чудова.

Із Тайпею полетіли ми до Японії. У Японії я зауважив багато американських впливів: у музиці, телевізійних програмах, рекламах, будові хмародерів та у спорті. Японія — це одна країна у світі поза США, де грають бейсбол. Ми були в Гірошімі в інтернаціональному парку миру, також оглядали старовинні міста Кійото і Н'ко. З Японії полетіли на чудові Гаваї, де відпочивали кілька днів перед поворотом до Чикаго.

Учасники мандрівки, "пластун" (зліва): Андрій Филипович, Юрій Струтинський і Данило Григорчук, перед статуєю Будди в Кіото, Японія.

Наша прогулянка тривала 85 днів. Ми переїхали понад 25 тисяч миль, а це є фактично більше ніж коло земської кулі. Переїхавши світ, я побачив багато культур, стилів життя і контрасти двох світів. Я був щасливий, коли л'так приземлився у США.

Пл. розв. Андрій Филипович
7-ий Курінь УПУ-ів ім. полк. Івана Чмоли
Чикаго, США

ПРО ГАРНИХ І НЕГАРНИХ та деякі наслідки, що з того випливають

- * На світі є дівчата гарні та негарні.
- * Гарним набагато легше ніж негарним — ну, і навпаки.
- * До гарних дзеркала ласкаві, до негарних дзеркала жорстокі.
- * До неї шлях шукає триста тисяч слів квітчастих — вона гарна.
- * До неї шлях шукає триста тисяч прикрих слів — вона негарна.
- * На танцях: гарним — танці, а стільці — негарним.
- * Основний вид зброї: у гарної — краса, і наполегливість — у негарної.
- * Гарних славословлять, а негарних? — тих жаліють.
- * Гарній майже всі зачіски та одяг підходить, а негарній не підходять майже всі.
- * Гарних увага перетворює у пишних ба жорстоких, неухвага перетворює негарних у скромних ба пригноблених.
- * Гарним безкаміний шлях приносить легке щастя а негарним шлях трудний трудне приносить щастя.
- * Дівчина, яка мене цікавить, дуже гарна.

Степан Гостиняк

(Із збірки "Лише двома очима",
Пряшів, 1967 р.)

Читаючи, Дорогі Подруги, ці думки молодого нашого поета, я доконче хотіла вам їх передати і залишити вам можливість помірковувати, що думають про вас «вони» — молоді хлопці — і, як каже автор, «які із цього наслідки випливають».

Я не з усіма його думками погоджуюся, але знаю, як кожна з вас бажає бути гарною, а передусім — сподобатися тому «вибраному», а може та кож іншим.

Краса — це дуже релятивне поняття, і вона залежна у великій мірі від «помочі», яку їй даємо. Сьогодні дівчина у наших обставинах має багато можливостей свій зовнішній вигляд «поправити», але також і погіршити.

Тому моя порада вам — уважайте на те, що вбираєте і яка у вас зачіска та як крикшуєте личко.

У кожному випадку: чи гарні ви чи погані, пересада у модному вигляді не допомагає вам, а шкодить. Коли ви гарні, зле підібране вбрання чи зачіска відбирають вам частину вашої природньої краси і кожний, дивлячись критичними очима, скаже: «така гарна, а що із себе зробила».

Якщо ви гарні, тоді дуже легко надто «модною» суконкою, надмірним малюванням це ще сильніше підкреслювати.

Отож, уважайте добре — будьте дуже критичні до себе, як споглядаєте у дзеркало, зокрема тепер у святочному часі, коли так особливо хочете принадливо і гарно виглядати!

Подруга Оля

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
ЩЕ НИНІ
вишліть 6.00 дол. — передплату на 1970 рік.

Почався 1970 рік!

Усіх ПЕРЕДплатників прохаємо

заплатити ПЕРЕДплату за 1970 рік — 6.00 доларів!

ПРОХАЄМО ВИПОВНИТИ
ЛИСТОК ЗГОЛОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ
долучений до попереднього і цього числа
"Юнака" (між обкладинкою і 1-ою сторінкою!)
та

ВИСЛАТИ ЙОГО НЕГАЙНО
разом із Вашим чеком або грошовим переказом
на адресу Адміністрації "Юнака" в Торонті:
YUNAK MAGAZINE,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ontario, Canada

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1970 р. — 6 дол.!

ТРЕТЯ ВИСТАВКА ТВОРЧОСТИ НАШОЇ МОЛОДІ В НЬЮ-ЙОРКУ

Як минулими роками так і цим разом активний 64-тий Відділ Союзу Українок Америки влаштував у Нью-Йорку, у своїй домові, із початком жовтня 1969 р. виставку творчості молоді.

У виставці брали участь у великій біль-

шості ті молоденькі адепти мистецтва, що ми вже мали нагоду їх бачити минулого року. Пересічний вік цих молодих "мистців" був 12 років, хоча бачили ми спроби 4-літніх і 17-літніх. На виставлених 102 експонати переважало образотворче мистецтво, між якими було декілька цікавих творів.

Із приємністю находили ми серед виставців прізвища нашого юнацтва, у тому, як і минулого року, прізвища двох молодих співробітниць "Юнака", пл. розв. Марти Навроцької і пл. розв. Христини Баранської, і таких ще юнаків та юначок: Андрій Винник, Софія Зелик (новачка), Люба Кметик, Андрій Костів, Юрій Кух, Ігор Магун, Лариса Магун, Христина Роговська, Андрій Січинський і Ольга Шевчук.

Відкриття виставки відбулося у присутності запрошених молодих виставців та їхніх батьків, при чому проведено із виставцями цікаві розмови та інтерв'ю.

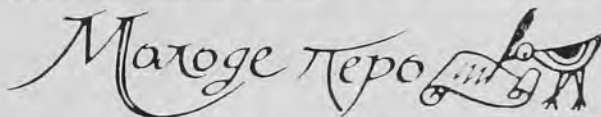
На світлині бачимо зібраних при відкритті молодих "мистців" із головою 64-го Відділу Союзу Українок Америки, панею М. Савчак, і з відомим читачам "Юнака" мистцем-малярем. Яковом Гніздовським.

НАШІ НАЙМОЛОДШІ ТАНЦЮРИСТИ

Минуло вже більше року, як при мельборнському осередку Пласту в Австралії організовано танцювальну групу ЮНИЙ "СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ". Усі 33 танцюристи — це учні наших суботніх Рідних Шкіл. Їхній вік — від 7 до 15 років. Незважаючи на те, що танцювальна група почала своє існування лише в середині минулого року, вона мала 16 прилюдних виступів у програмах різних свят, на пластових концертах, повернувши увагу всіх своїми вдалими виступами, технікою виконання і легкістю. Раз на тиждень вони всі збираються на проби до Українського Народного Дому в Ессендоні (біля Мельборну). Їхні успіхи треба завдячувати майстерному керівникові Юного "Соняшного променя", Ст. Гнатову, та його помічниці в навчанні танців, Галі Пирогів.

На світлині, яку зробив Іван Святківський, це — Юний "Соняшний промінь" із своїми вчителями танцю.

ЩЕ ОДИН З НАШИХ УСПІШНИХ ДРУЗІВ

пл. розв. Петро Мельницький вих. подруг і друзів.

Вінніпег, Канада

Тепер поміщуємо світлину 5-ого відзначеного на цьому конкурсі нашого пластового друга, пл. розв. Петра Мельницького з Вінніпегу, що одержав на цьому конкурсі другу нагороду за свій нарис п. н. "Осиротіла церква", поміщений у середньоскільному журналіку "Смолоосип", що появляється у Вінніпезі. Цю світлинку ми одержали, коли попереднє число "Юнака", в якому були поміщені чотири інші світлинки, було вже надруковане. — Редакція.

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

ЮНАЦЬКИЙ ТАБІР "АПОЛЛО 11"

Табір УПЮ-ів на "Зеленому Ярі" біля Дітройту, США тривав від 13 липня до 3 серпня 1969 р. Під час таборування відбулася велика подія в історії людства — людина причаїлася на Місяць і ходила по ньому. Щоб відзначити цю історичну подію, юнаки назвали свій табір "Аполло 11".

В неділю, 20 липня, цілий табір мав нагоду бути свідками цієї великої події. О тій годині, коли астронавти злетіли на Місяць, таборовики сиділи в ідальні та дивилися на телевізю, як вони ходили по Місяці. Кожний був глибоко зворушений цією подією.

Учасників табору було 33. Більшість із них мали вже першу пластову пробу, середній вік був 12½ року. Крім двох пластунів-самітників з Луїсвілла, Кентакі, та одного самітника з Порт Клінтон, Огайо, усі інші були з дітройтської пл. станиці. Булава, також переважно з Дітройту, була в такому складі: комендант — ст. пл. Василь Лончина, ЛЧ, бунчужний — ст. пл. Юрій Ласка, писар — пл. розв. Ярослав Ставничий (з Вашингтону) та інструктори ст. пл. Денис Груник і пл. розв. Юрій Маринюк.

Юнаки відбули три прогулянки до сусідніх стейтових парків. На прогулянках відбули теренову гру,

Починаємо теренову гру.

розбивали табір, будували кухні та варили кожний для себе, плавали та переходили іспити з інших ділянок практичного пластування, як картографії, піонерства та першої допомоги. Вертаючись із дводенної прогулянки, юнаки мали змогу вступити до міста "на морозиво" — напевне була це найприємніша частина прогулянки.

Живучи в "домі світових першунів", юнаки найкраще любили грати у "бейсбол". Табір був поділений на три дружини, які грали одні проти одних за здобуття першости. Найкращі гравці репрезентували табір у грі із сумівцями, які неоподаль мали свій табір.

Юнаки мали нагоду плавати по озері у канойках. Булава навчила їх правильно веслувати, правил безпеки на воді та що робити, якби канойка перекинулася. Закінчили вони свої вправи перегонами довкола озера.

УСМІХНИСЯ!

БРУДНІ ВУХА

Мама: Як тобі не соромно ходити з такими брудними вухами!

Син: А що ж мені робити, мамо, коли в мене немає інших.

**

ВУЗЛИК НА ХУСТОЦЦІ

Бабуня: Чому в тебе на хусточці вузлик зав'язаний?

Внучка: То моя старша сестричка зав'язала, щоб я не забула її листа в скриньку вкинути.

Бабуня: І ти не забула?

Внучка: Ні, сестричка забула дати мені того листа.

**

ЗДИВУВАВСЯ

Мати: Знову сьогодні вчителька скаржилася на тебе!

Син: Як же це можливе? Я ж бо сьогодні зовсім не був у школі!

**

КАЛАТАННЯ

Тато: Хто там калатає в спальні?

Мати: Се наш малий калатає зубами.

Тато: Але ж він ще зовсім не має зубів.

Мати: Та він калатає твоїми зубами.

Завершення табору сталося на прощальній ватрі. Ватра була збудована у формі ракети і була понад 15 стіп заввишки. Усі стояли на струнко. Бунчужний дав наказ: "Підпалити ватру!" Ніхто з таборовиків не підійшов до ватри. Люди чекали, аж нагло, посередині табору побачили вогонь у повітрі — смолоскип, який прилетів на дроті від вершка машту до споду ватри. Ватра моментально спалахнула як ракета і полетіли іскри вгору.

Ст. пл. Василь Лончина
Дітройт, США

Через таборову браму у мандрівку...

ТАБІР ЧІКАГСЬКИХ ЮНАКІВ — “КАРПАТИ”

Минулорічний табір юнаків з Чікага "Карпати" чисельно один із найбільших. Новий наплив юнаків з новачтва останньо досить великий, і тому на табір зголосилась велика кількість юнаків.

Ці "вчора ще новaki" становили найбільшу групу в таборі. Для них були перші дні в таборі досить важкі. Дехто з них пробував умовити батьків, що не може в таборі витримати, бо заважко. Одначе, після кількох днів таборування пристосувались усі до раннього вставання, проруху, крику чергових та таборового харчу, який був добрий на всіх таборах. Під проводом коменданта табору, пл. сен. Д. Пілецького, та бунчужного, ст. пл. Т. Лончини, почались справжні дні таборування: щоденна купіль в озері, спортивні заняття, прогулянки, ігри, нічні аларми та праця при розбудуванні табору, як також гутірки та вечірні ватри.

Вечорі були романтичні, бо комарів не було, а при вогниках можна було спокійно пересидіти. Час у таборі минув швидко. Треба було готуватись до від'їзду та залишати

Хлопці ж бо то хлопці як соколи!
"Бойківський курінь".

Група юнаків із "Лемківського куреня"
із членами таборового проводу.

нещодавно уповні приготований для користування табір. Від'їжджаючи з табору, юнаки залишали там кляптик України, а саме — таборову оселю, де пробули три гарні тижні.

Д. П.

"Похоронний марш" у таборі. На майдані несуть нічного страхополоха, що вночі "страшив" у таборі юнаків.

А це "небіжчик" із похоронного маршу, страхополох гурту, у власній особі, якого "зловили" в ночі члени таборової булави, в дорозі на костир.

Такий привіт прислали Редакції "Юнака" учасники минулорічного табору чікагських юнаків "КАРПАТИ"

ТАБІР "ЛИХО З РОЗУМУ"

Учасниці табору юначок "Лихо з розуму" під час Богослуження та під час дозвілля.

Табір для юначок Пластової Станиці в Чикаго, США, що відбувся влітку м. р., був удалий. Якби не комарі, що докучали в останньому тижні, то не було б жадної причини нарікати, а це у нас рідкісна подія.

Усі учасники табору були однолітки, що ізжилися у пластовій праці в Чикаго. Булава складалась із досвідчених пластунок, співучих "озброєних" у гітари та пластове знання, яке здобули на попередніх таборах.

Комендантка табору, ст. пл. Софія Мартинець, та бунчужна, ст. пл. Христя Білинська, обидві з відомого куреня УСП-ок "Перші Стежі", зуміли приєднати собі симпатію таборовичок, що таборували в лісі під шатрами, далеко від кухні та озера, зате близько комарів, на гарній галевині, оточеній дубовим лісом.

Таборовички провели свій час на цьому, одному з найкращих, таборів дуже присмрно. Їхні заняття, ватри мусіли завжди вдатись, бо як на

ватрі не "виступали" таборовички, то булава сама заповняла програму ватри своїми точками. Різниця віку тут була не дуже велика, тож булава знаходила спільні зацікавлення з юначками. Шкода тільки, що така велика кількість юначок залишилась у Чикаго чи по різних відпочинкових оселях, замість таборувати зі своїми товаришками.

Д. П.

Будьте ПЕРЕДплатником,
а не ПІСЛЯплатником

« Ю Н А К А » !

Тому
ЩЕ СЬОГОДНІ
вишліть 6.00 дол.

як передплату на 1970 рік.

"КРОВ, ПІТ І СЛЪОЗИ" БАЛТІМОРСЬКИЙ МАНДРІВНИЙ ТАБІР

Юнаки Пластової Станиці в Балтіморі заслуговують на особливе визнання. Щоб затіснити пластову гуртову дружбу, вони відбули минулого літа незвичайно цікавий і вдалий мандрівний табір шляхом Індіан т. зв. "аполейшен трейл".

Ініціатива відбути такий мандрівний табір вийшла від самих юнаків. Самі вони запроскували і самі виготовили точний до всіх подробиць плян і програму мандрівки, а по обговоренні з батьками та схваленні станичною старшиною самі провели його в дійсність і то дуже дешевим коштом (всього по 10 дол. від особи).

Обвантажені наплечниками вагою від 35-42 фунтів із повним сухим харчем на 8 до 10 днів, мандрували аж 8 днів близько 40 миль гірською стежкою Індіан, ночували, де попало під "панчами", їли те, що самі собі зварили, гартувалися в гуртовій пластовій дружбі в дійсному пластуванні серед природи під гаслом "ніщо нам лихого і негоди". А що пригод мали не мало, то й охрестили свій табір по юнацьки: "Кров, піт і слъози", а у скороченні називали себе жартівливо "КПС".

На закінчення мандрівки зійшли по 8-ох днях до "Панорами", де їх очікувала ціла станиця під проводом станичного пл. сен. А. Лемішки разом із батьками, і тоді ціла станиця відбула там "свято весни".

У цьому мандрівному таборі взяло участь під проводом своїх виховників кошового, ст. пл. Богдана Булавки, ст. пл. Андрія Татчина і ст. пл. Слави Зілінської, 11 юнаків, а саме пл. розв.: Ігор Лемішка, Юрко Зілінський і Роман Стельмах та пл. учасники: Аркадій Зінкевич, Віталій Зінкевич, Іван Шморгун, Євген Шморгун, Юрко Попович, Орест Ганас, Роман Кострюб'як і Яромир Мельник.

(За пластовою сторінкою "Скоб" у "Америці" ч. 6/12).

У ЛИТОВСЬКОМУ ТАБОРІ

За ініціативою кошового, пл. сен. Петра Мигалюка, група 16-ох пластунів і пластунок з Вінніпегу виїхала 23 серпня м. р. на оселю литовських скавтів. Хоча ми перебували в їхньому таборі, який був в Овк-

пойнті, над Манітобським озером, лише два дні, ми скористали з нагоди, щоб пізнати, як інші національні групи організують свою молодь.

Тому, що група литовських скавтів у Вінніпезі недавно зорганізувалася, табір, який якраз кінчився під час наших відвідин, був улаштований при допомозі литовських скавтів з-поза Вінніпегу, у рамках програми "відкриваймо Канаду".

Сам табір мав відпочинковий характер. Його метою було обзнайомити литовську молодь з різними звичаями та однолітками з інших осередків. Поміж 50-ма учасниками табору були діти новацького віку разом із старшими юнаками та юначками.

Крім нашої групи була на відвідинах у литовців також мала група польських скавтів. Під час нашого дводенного табору ми взяли участь у спортивних змаганнях, у ватрі, спільному Богослуженні і закритті табору. Головною точкою закриття табору була ватра, на якій кожна група мала змогу виступити зі своїми точками, скечами, піснями чи танками. Присутні батьки литовських скавтів дійсно захопилися нашими українськими піснями, а зокрема піснею "Писаний камінь", і не один раз просили, щоб ми ще раз заспівали. Ватра пройшла в милій, дружній, типово пластовій атмосфері.

Загалом наше дводенне перебування в таборі литовських скавтів залишить у нас якнайкращі спомини, і ми покидали їх табір із жалем та з думкою про те, що такі міжнародні пластові зустрічі дуже корисні і побажані. Вони допомагають нам запізнатися із скавтами інших національностей та здобути серед них нових прихильників і приятелів.

Пл. розв. Орест Мартинювич
Вінніпег, Канада

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

МАЄМО ВІРЛИЦЬ!

В суботу, 8-го листопада м. р., по полудні мала прибути до Сиракуз комендантка пластунок у США, подруга пл. сен. Ярослава Рубель. Приїхавши на леговище, ми, три юначки, які мали зустріти і привітати подругу комендантку, нетерпеливо ходили туди-сюди, очікуючи літака. Аж раптом зовсім несподівано побачили її біля себе. Виявилось, що літак приїхав вчасніше ніж було визначено і приземлився в іншому місці, як ми очікували.

Юначки, членки 34-ого Куреня УПЮ-ок ім. 500 Героїнь із Кінгіру, зустрічають на леговищі в Сиракузах, США, крайову комендантку у США, пл. сен. Ярославу Рубель. Зліва на право: пл. вірл. Міра Рубич, курінний суддя; пл. сен. Ярослава Рубель, кр. комендантка пластунок у США; пл. уч. Оксана Сеник і пл. вірл. Оля Опар, курінна.

За той час, як ми були на леговищі, інші юначки прикрасили пластову домівку, і увечорі всі зібралися в ній на свято Листопадового Зриву. Була тут і подруга комендантка Я. Рубель; вона спеціально приїхала, щоб на цьому святі іменувати вісьмох наших юначок вірлицями. Отже, після відкриття свята та звітування прийшла ця урочиста хвилина. До іменування на вірлиць станули: Маруся Александрович, Стефа Болозовська, Рома Зачкевич, Ганя Мазурик, Ірка Миколаєвич, Оля Опар, Міра Рубич та Роксолана Тим'як. За кілька хвилин кожна з них вже величалася тяжко-здобутим ступенем пластунок-вірлиці. Крім того, дуже витривала юначка Маруся Александрович, яка була доброю курінною писаркою аж 3 роки, дістала справді належне їй 3-тє відзначення.

Крайова комендантка у США, пл. сен. Ярослава Рубель, іменує вірлиць, членок 34-ого Куреня УПЮ-ок ім. 500 Героїнь із Кінгіру, у Сиракузах, США.

Але тоді прийшла ще одна зовсім несподівана для нас приємність. Подруга комендантка надала нашому 34-ому Куреневі УПЮ-ок призначення за його пластову поставу, за активну участь у пластових таборах та імпрезах і за охоту помагати іншим. Це, як здавалося нам, недосяжне призначення, подруга передала на руки нашої курінної Олі Опар.

Далі у програмі була мистецька частина свята. Чотири новачки гарно проспівали дві пісеньки, а новак розказав вірша. Потім виступили юначки з Ютики, які співали в фупроводі гітар. Свято закінчилося монтажем, який виконали сиракузькі юначки. Цей монтаж картинно відтворив день Листопадового Зриву. Вірші і спогади — представили нам той великий день, а пісні доповнили картину. По відспіванні молитви люди почали розходитись.

Так скінчився цей незвичайний для нас день. А в житті вісьмох юначок, що стали вірлицями, цей день буде незабутнім.

Пл. уч. Оксана Сеник
Сиракузи, США

НАША КУРІННА РАДА

В неділю, 19-го жовтня, ми, членки 34-го Куреня ім. 500 Героїнь з Кінгіру, у Сиракузах, США, зішлись на курінну раду. Присутніми були всі три гуртки куреня: "Єшан Зіппа", "Калина" і "Лисички", які спеціально приїхали до нас до Сиракуз із Ютики.

Спочатку звітував нам уступаючий курінний провід. Цей рік пройшов так швидко, що нам здавалося ніби ми зовсім недавно його обрали. Звіти нагадали нам про велику роботу, виконану нашим проводом та й усіма юначками. Перед нами живо постала картина "свята весни" — наша поїздка на "Вовчу Тропу", пригадався наш курінний табір з дощем, холодом, але й з цілим рядом цікавих гутірок та ігор. Почули ми у звіті й про гуцульський вечір, в який було вкладено багато праці, як наших виховників, так і нашої власної, але вечір вдався гарно, і ми поїхали із своєю програмою також і до Ютики.

Після звітів і уділення абсолютній уступаючому курінному проводові почалися номінації і голосування над кандидатками до нового проводу. Тому, що майже всі членки

нашого найстаршого гуртка "Євшан Зілля" були вже кандидатками на ступінь вірлиць, ми рішили створити з них новий провід. Отже, після довгих розмов і дискусій членками курінного проводу стали: пл. розв. Оля Опар — курінна, пл. розв. Мира Рубич — суддя, пл. розв. Рома Зачкевич — писар, пл. розв. Стефа Болзовська — скарбник, пл. розв. Ірка Миколаєвич — хронікарка, пл. розв. Маруся Александрович — господар, пл. уч. Оксана Сенік — дописувачка до "Юнака".

Після маленької перекуски, ми розходилися, знаючи, що чекає нас ще один рік цікавої й корисної праці у Пласті. Вже тепер ми сконцентрували свою увагу і думки над нашою майбутньою діяльністю.

Пл. уч. Оксана Сенік
Сиракузи, США

Чи знаєте, що:

● Чотирирічна дитина задає дорослим упродовж дня по 437 запитань...

● Пальці бюрової секретарки, що друкує на друкарській машинці, пробігають за робочий день відстань близько 20 кілометрів.

● Найпроникливіше пахнуть квіти кактуса. Їх пахощі розносяться у промірі одного кілометра.

Наш курінь брав участь у святковому "святі весни", яке влаштували спільно пластові станиці: Дітройт, Клівленд і Льорейн. У висліді теренової гри наш найстарший гурток "Іскри" здобув перше місце у старшій групі, а наймолодший "Берізка" здобув третє місце із молодшої групи.

Ще одна подія, до якої більшість із нас підготовлялася з великим ентузіазмом, — це був наш перший курінний табір. У перших днях літа один тиждень юначки вправлялися в піонерстві, складали іспити вмілостей, заправлялися фізично. Ми таборували зовсім самостійно серед тихої природи напередодні незабутніх пластових таборів, які чекали нас упродовж літа.

Усі гуртки вдоволені із цих усіх нових та успішно проведених занять. Усі радіють своєю працею і ждуть на дальші цікаві нові шляхи пластування, якими наш курінь підкреслює особливо 20-річчя існування пластової станиці на терені Дітройту.

Пл. вірл. Оксана Балтарович
курінна 10-го куреня УПЮ-ок
ім. Ольги Кобилянської
Дітройт, США

НОВИМИ ШЛЯХАМИ

Під час 1968/69 року 10-тий курінь УПЮ-ок ім. Ольги Кобилянської в Дітройті вирішив змінити деякі стандартні заняття, увести нові ідеї у програму праці та й узагалі надати їй нового духа. Тепер, після цього року, ми можемо ствердити, що нові течії викликають зацікавлення у курені та дають успіхи.

Перш усього у своїх планах курінь ухвалив проводити свої місячні сходи з іншою кожного разу програмою, яку мав приготувати завжди інакший гурток. У цей спосіб ми використовували час курінних сходів не лише на старі справи, але на різні покази, фільми, розваги, вивчення нових пісень тощо.

Крім того, що курінь як завжди брав участь у різних станичних відправах, ми всі вкладали багато праці в нові задуми і плани. Ось напр., замість традиційного різдвяного базару ми влаштували Андріївський вечір. Цей вечір нам удався дуже добре. Дівчата та хлопці прийшли численно, щоб довідатися, хто кому суджений і знайшли цілу масу вороження як і професійну ворожку та модерну "гороскопістку". Цілий вечір усі бавилися весело і безжурно.

Іншим разом ми цілим куренем пішли до театру на шекспірівську драму "Юлій Цезар", яка всім дуже подобалася.

Два традиційні курінні свята ми не хотіли в часі наших нових плянів змінити — і не будемо цього робити в майбутньому — це свято Ольги Кобилянської і "свято матері". Але і ці свята в останньому році гуртки підготовляли з новими ідеями, використовуючи нові засоби. Ми вживали звукозаписувачі, сучасні вірші, оригінальні тексти.

У часі весни, перед Великоднем, ми підготовляли гагілки, які вивели на станичному свяченому.

Але найбільше підготовки та праці уклали ми, мабуть, у наш перший новозапланований весняний базар. Традиційний різдвяний базар не приносив успіхів — треба було дати щось нове, веселіше. І що могло бути краще, як не базар на провесні? Ручні роботи, виграшки, весняна вечірка — це все разом принесло чотири рази більше заробітку, аніж різдвяний базар. Із зароблених грошей ми радо призначили 20.00 дол. на приїзд до пластового табору нашої ровесниці з Югославії.

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евєню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79-98

Відкрита шодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

❖ Зимні і теплі перекуски, сиданки, полуденки ❖ содові води
❖ морозиво ❖ солодощі — тем вибагливі, імпортовані
❖ шкільні і ванні приладдя ❖ українські і чудомовні часописи
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА"

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — це ПЕРЕДПЛАТА "ЮНАКА". Наша акція у справі дарункових передплат "Юнака", що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, знаходить серед наших читачів шораз то більше зрозуміння. ЗРОБІТЬ і Ви "ДОБРЕ ДІЛО" та зголосіть одну ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ до нашої адміністрації!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ ЩО ВПЛИНУЛИ В ЛИСТОПАДІ І ГРУДНІ 1969 Р.

1. Пл. сен. Петро Саварин, Едмонтон, Канада, для юначки в Торонті.
2. Мгр. Ірина Пеленська-Пасіка, Філадельфія, США, для юнака у Воррен, США.
3. Пл. сен. Марія Лещиншин, Рочестер, США, для юнака в Південній Америці.
4. Члени Пластприяті Марія і Мирослав Горбані, Торонто, для юначки у Південній Америці.
5. Пл. сен. Богдан Ухач, Дітройт, США, для юнака в Дітройті, США (вп'яте).
6. Л-р Роман Смик, Кол С'іті, США, для юнака в Австрії (вчетверте).
7. Д-р Зенон Гіль, Трентон, США, для юначки в Трентоні (вдруге).
8. Пл. сен. Богдан Саврас, Довер, США, для юнака в Рочестері, США (вп'яте).
9. Пл. сен. Володимир Стефанишин, Філадельфія, США, для священика у Бразилії (восьме) і для юнака в Англії (вчетверте).

10. Петро Німировський, Нью-Йорк, для юначки в Аргентині.
11. Пл. сен. Надя Гафткович, Гартфорд, США, для юначки і юнака в Фармінгтон, США (вп'яте).
12. Пл. сен. Роман Копач, Торонто, для юнака в Європі, замість квитка на святкову вечерю під час VIII-го Крайового Пластового З'їзду в Торонті.
13. Пл. сен. Василь Ісаїв, Аахен, Німеччина, 2 дарункові передплати для 2-ох юнаків в Аргентині.

Разом 15 нових дарункових передплат.

Останнє наше звіомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" за листопад (ч. 11) 1969 р. Разом з попередньо проголошеними досі зголошено 406 дарункових передплат.

● Масмо адреси зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, для яких потрібно заплатити дарункові передплати.

● ХТО ЧЕРГОВИЙ ЗРОБИТЬ "ДОБРЕ ДІЛО" І ЗГОЛОСИТЬ ДАРУНКОВІ ПЕРЕПЛАТИ?!

Чи Ви вже вирівняли передплату?

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА У США
проголошує прелімінарні зголошення на

ПЛАСТОВУ ПРОГУЛЯНКУ ДО ЄВРОПИ

Учасниками можуть бути: юнацтво від 16 року життя. Запрошуємо до участі пластуство Канади.

Час: від 27 липня до 28 серпня 1970 р.

Місце: учасники прогулянки відвідують Амстердам, Гайдельберг, Мюнхен, Хімзе, Зальцбург, Відень, Венецію, Сан Маріно, Рим, Фльоренцію, Женеву, Париж, Роттердам та Утрехт.

Кошти: транспорт, нічліги, прохарчування та вступу до музеїв і на імпрези близько 400.00 дол. від учасника (для канадців 380.00 дол.).

Відлет: для учасників із США з Нью-Йорку, а для канадців з Монреалю.

Зголошення слати до 30 січня ц. р. на адресу:
Mr. Damian Lishchynskyj

119 Connett Pl., South Orange, N. J., 07079, USA
Tel.: (201) 763-1165

Ближчі інформації будуть подані всім заінтертованим та проводам пластових станиць після закінчення речення зголошень.

Відповідальний за організацію прогулянки:
пл. сен. Дам'ян Ліщинський
референт УПЮ-ів при ГПБ

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

Щоб ушанувати пам'ять нашої пластової провідниці

пл. сен. ЦЬОПИ ПАЛІВ

складаємо з нагоди 40-ого дня від її смерти
по 10.00 дол., разом 30.00 дол., на пресфонд "Юнака".

Торонто, 20 грудня 1969 р.

КУРІННІ ПРОВІДИ

4-ого Куреня УПЮ-ок ім. Лесі Українки

10-го Куреня УПЮ-ок ім. Ольги Косач

12-ого Куреня УПЮ-ок ім. Олени Теліги

у Торонті

Замість квітів на свіжій могилі

св. п. МАРІЇ ХРЕПТОВСЬКОЇ

невіджалуваної Матері інж. О. Куріци та

Бабуні двох наших пластуників-юнаків

складаємо \$20.00 на пресфонд "Юнака".

СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ

та

УПРАВА ПЛАСТПРИЯТУ

Чикаго, США

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

ЯКІ ВПЛИНУЛИ ДО КІНЦЯ ГРУДНЯ 1969 Р.

IV, X і XII Курені УПЮ-ок в Торонті, Канада в сороковий день від смерти сл. п. пл. сен. Цьопи Паліїв	\$30.00
8-мий Курінь УПС ім. Григора Орлика, Нью-Йорк, США, частину прибутку з "Орликіади" в 1969 р.	10.00
Марта Форович, Чикаго, США	10.00
Пластова Група, Ріджайна, Канада	10.00
пл. вірл. Оксана Балтарович, Дітройт, США, для вшанування пам'яті сл. п. пл. сен. Цьопи Паліїв	5.00
пл. нов. Наталія Литваківська, Гері, США	4.00
пл. розв. Андрій Заяць, Чикаго, США	4.00
Христя Лаптута, Торонто, Канада	4.00
пл. юн. Ляля Головата, Кроу Пойнт, США	4.00
пл. юн. Марта Лісікевич, Воррен, США	4.00
Орест Ключас, Довер, США	4.00
пл. юн. Марія Венгріноук, Едмонтон, Канада	3.75
ст. пл. Юрій Стецюк, Джерсі Сіті, США	3.00
пл. юн. Андрій Скаб, Гамільтон, Канада	3.00
Марта Мусій, Торонто, Канада	3.00
ст. пл. Борис Гвоздулич, Вінніпег, Канада	3.00
пл. юн. Віктор Барчинський, Лондон, Канада	2.00
ст. пл. Олександр Сливинський, Вінніпег, Канада	2.00
пл. юн. Маркіяна Цинцар, Едмонтон, Канада	2.00
ст. пл. Зеня Дідошак, Рочестер, США	2.00
пл. сен. Надя Гафткович, Гартфорд, США	2.00
пл. сен. Роман Копач, Торонто, Канада	2.00

Прочитай і подумай...

● "Немає нічого більше плиткого і ялового як людина, що відмовилася від своїх власних предків. 100-процентним американцем або канадцем є звичайно людина, що з власної волі приглушила і заперечила своє походження, щоб черпати матеріальні користі із добре рекламованої льюальності. Мало шляхетної духової видайності можна сподіватися із такого проститутованого патріотизму".

Д-р Вотсон Кіркконелл
професор Університету Акадія
Нова Скошія, Канада

пл. юн. Михайло Обаль, Френклін, США	2.00
пл. юн. Тарас Обаль, Френклін, США	2.00
пл. пр. Іван Горобець, Дарбі, Англія	1.30
пл. юн. Володимир Держко, Торонто, Канада	1.00
пл. юн. Борис Ковальський, Клівленд, США	1.00
пл. юн. Ярослав Панас, Клівленд, США	1.00
пл. юн. Ігор Білинський, Філадельфія, США	1.00
пл. юн. Тарас Білинський, Філадельфія, США	1.00
Петро Німировський, Нью-Йорк, США	1.00
пл. розв. Олександр Кміцікевич, Чикаго, США	1.00
пл. юн. Софія Лашук, Оттава, Канада	0.25

Разом у цьому списку

\$129.30

ДОРОГІ ДРУЗИ — ДОРОГІ ПОДРУГИ!

● Кожен передплатник і читач "Юнака", як та кож кожний гурток і курінь пластового юнацтва повинен раз у рік скласти свій даток на пресфонд свого журналу!

● Коли бажаєте, щоб "Юнак" був ще кращим і цікавішим, щоб мав більше гарних ілюстрацій, то допоможіть Вашому "Юнакові" своїми датками на пресовий фонд!

● Прибутків із самих лише передплат, на жаль, не вистачає на задоволення всіх видатків, потрібних на видавання "Юнака". Це тим більше, що в останньому році дуже зросли кошти друку, паперу та поштових оплат. Тому ми мусимо містити в "Юнаку" платні оголошення, а передплатників, читачів і усіх друзів "Юнака" просити складати датки на пресфонд "Юнака".

**

ДРУЗИ І ПОДРУГИ! — ЮНАКИ І ЮНАЧКИ!

"Юнак" — це Ваш журнал!

Ви всі повинні дбати про свого "Юнака"!

Тому:

1) Заплатіть негайно ПЕРЕДплату на 1970 рік — \$6.00!

2) Перешліть свій даток на пресфонд "Юнака"!

3) Приєднайте для "Юнака" одного нового передплатника!

АДМІНІСТРАЦІЯ "ЮНАКА"

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСТУНИ й ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в нашій найбільшій і найстаршій у Торонті кредитівці

Українська Кредитова Співка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,

Той долар, той цент

Тобі допоможе колись

Здобути знання, прожиток, ім'я!

● ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить $4\frac{3}{4}\%$ ДИВІДЕНДИ.

● КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ
власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

★★★
Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto(Ontario
Tel.: RO 7-7246

Нормально банки платять за ощадності
3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕ-
ЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в на-
шій кредитівці одержите: **$5\frac{1}{2}\%$**

ЩАДИТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ

в українській кредитівці

“БУДУЧНІСТЬ”

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО
140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ
КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
888 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

ВИКОНУЄ
всякі
друкарські
і переплетничі
роботи

Хто з Вас подорожує

* літаком * кораблем * поїздом * автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен **купити по-
дорожній квиток** і одержати **безплатно** всякі
потрібні **інформації** і поради

в українським подорожнім бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише **передплачувати**, але й
докладно **читати**, до нього **дописувати**, **приєдну-
вати** йому **передплатників** і збирати **пожертви**
на його **пресфонд**.

Plast - KPS 12/68
140 Second Ave
New York, N.Y. 10003

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2199 Bloor St. W., Toronto 9, Ont., Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТИВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВИНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

БОРСУК

ІЖАК

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів уміlostей

КАЖАН

БОБЕР

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожнoчасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

САЙГАК

ЛИС

ЗАЄЦЬ

ВОВК

ВЕДМІДЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН

ОЛЕНЬ